

Ärenden till Delregionalt kollektivtrafikråd Skaraborg 2021-06-04

Tid och plats

Fredagen den 4 juni 2021, 13:00-15.30. Möte via Teams (länk i utskick/bokning)

Kallade

Ledamot

Katarina Jonsson, Skövde, ordf.
Frida Nilsson, Lidköping
Anna-Karin Skatt, Tidaholm
Johan Abrahamsson, Mariestad
Daniel Andersson, Essunga
Karola Svensson, Falköping
Kent Larsson, Grästorp
Carina Gullberg, Gullspång
Susanne Andersson, Götene
Catrin Hulmarker, Hjo
Catarina Davidsson, Karlsborg
Lars Berg, Skara
Rolf Eriksson, Tibro
Bengt Sjöberg, Töreboda
Lars Gezelius, Vara
Oscar Pihlblad, KTN, VGR
Marie Raask, KTN VGR
Per Tenggren, Västtrafiks styrelse

Ersättare

Johan Ask, Skövde
Rasmus Möller, Lidköping
Runo Johansson, Tidaholm
Ida Ekeröth Clausson, Mariestad
Barbro Gustafsson, Essunga
Adam Johansson, Falköping
Petter Johansson, Grästorp
Björn Thodenius, Gullspång
Åsa Karlsson, Götene
Pierre Rydén, Hjo
Jonas Davidsson, Karlsborg
Fredrik Nordström, Skara
Per-Olof Andersson, Tibro
Karin Arvidsson, Töreboda
Fredrik Nelander, Vara

Tjänstemän

Ulrika Bokeberg, VGR
Göran Smith, VGR
Camilla Holtet, Västtrafik
Christina Pilemarker, Västtrafik
Jesper Runfors, Västtrafik
Eva Lindh, Västtrafik
Kristofer Svensson, Skaraborgs Kommunalförbund
Magnus Fredricson, Skaraborgs Kommunalförbund
Kommunernas tjänstemän inom kollektivtrafikfrågor

Ärenden

1. Mötets öppnande

2. Aktuellt ifrån Kollektivtrafiknämnden, VGR

Föredragande: Oscar Pihlblad & Marie Raask, KTN och Ulrika Bokeberg, VGR

Sammanfattning

Under våren 2021 har ett nytt Trafikförsörjningsprogram 2021-2025 antagits liksom Samverkansformer kring kollektivtrafik i Västra Götaland. Detta har skett samtidigt som mycket inom kollektivtrafiken påverkats av pandemins effekter.

3. Information ifrån Västtrafik

3.1 Pandemins effekter på kollektivtrafiken

Föredragande: Camilla Holtet, Västtrafik

Sammanfattning

Pandemin har inneburit ett kraftigt minskat resande och intäktsbortfall för Västtrafik. Inför Trafikplan 2022 diskuteras just nu neddragningar i ett flertal trafikslag med kommunerna. Det berör både vissa linjer och turer både i stadstrafik och regiontrafik – liksom närtrafik (punkt 4).

3.2 Uppdrag kring Seniorkort

Föredragande: Eva Lindh, Västtrafik

Sammanfattning

Seniorkorten var innan 3-zoner ett erbjudande där kommunens seniorer (+75/+65) kunde resa avgiftsfritt i kollektivtrafiken inom den egna kommunen. Med nya zonstrukturen gäller seniorkorten i Skaraborg kommuner för hela zon C. Västtrafik har ett uppdrag att se över seniorkorten.

4. Beslutspunkt:

Skaraborgs synpunkter på Västtrafiks förslag till besparingar i Närtrafik till Trafikplan 2022

Föredragande: Thomas Boström, Skaraborgs kommunalförbund

Sammanfattning

Kommunerna i Skaraborg är emot förslaget till nödvändiga besparingar i Trafikplan 2022 för Närtrafiken. Där föreslås att kostnader för Närtrafiken (utöver grundutbudet) förs över till kommunerna. Kommunerna vill se en utvecklad anropsstyrd trafik som bättre kopplar upp resmöjligheter emot den linjelagda trafiken.

Handling:

Tjänsteutlåtande: Skaraborgs synpunkter på Västtrafiks förslag till besparingar i Närtrafik till Trafikplan 2022

5. Beslutspunkt

Mobilitet i Västra Götaland

Föredragande: Magnus Fredricson, Skaraborgs kommunalförbund

Sammanfattning

Boråsregionens, Fyrbodals och Skaraborgs kommunalförbund har, som ett komplement till Trafikförsörjningsprogrammet 2021-2025, föreslagit en mobilitetsprocess. Där är ambitionen är att Västra Götalandsregionen, Västtrafik och kommunalförbunden tillsammans ska driva processen framåt, baserat bl a på identifierade brister i programmet, samt utveckling som gynnar hela regionen. Kort information lämnas också om KomILand-projektets fortsättning.

6. Informationspunkt: Utblick över forskningsläget kring Corona och kollektivtrafik

Föredragande: Göran Smith, Västra Götalandsregionen

Sammanfattning

Kollektivtrafiken har fått anpassas efter Coronapandemin och ett antal åtgärder har vidtagits, och dessutom har resandet minskat. Göran Smith ger en utblick över forskningsläget kring kollektivtrafik, samt hur ett återtagande kan se ut post-corona.

7. Mötets avslutande

Nästa DKR Skaraborg är 3 december 2021.

Vid eventuellt förhinder tar du själv kontakt med din ersättare och lämnar ett meddelande via e-post till **thomas.bostrom@skaraborg.se**

Välkomna!

Katarina Jonsson

Ordförande

Thomas Boström

Infrastrukturstrateg

Protokoll Delregionalt kollektivtrafikråd Skaraborg 20210604 - Teamsmöte

Närvarande

Katarina Jonsson, Skövde, ordf.
Frida Nilsson, Lidköping
Anna-Karin Skatt, Tidaholm
~~Johan Abrahamsson, Mariestad~~
~~Daniel Andersson, Essunga~~
~~Karola Svensson, Falköping~~
Kent Larsson, Grästorp
Carina Gullberg, Gullspång
Susanne Andersson, Götene
Catrin Hulmarker, Hjo
Catarina Davidsson, Karlsborg
Lars Berg, Skara
Rolf Eriksson, Tibro
Bengt Sjöberg, Töreboda
Lars Gezelius, Vara

Johan Ask, Skövde
~~Rasmus Möller, Lidköping~~
~~Runo Johansson, Tidaholm~~
Janne Jansson, Mariestad
Barbro Gustafsson, Essunga
Adam Johansson, Falköping
Petter Johansson, Grästorp
Björn Thodenius, Gullspång
Åsa Karlsson, Götene
~~Pierre Rydén, Hjo~~
Jonas Davidsson, Karlsborg
~~Fredrik Nordström, Skara~~
Per-Olof Andersson, Tibro
Karin Arvidsson, Töreboda
Fredrik Nelander, Vara

Oscar Pihlblad, KTN, VGR
Marie Raask, KTN, VGR
Per Tenggren, Västtrafiks styrelse
Elving Andersson, Västtrafiks styrelse

Ulrika Bokeberg, VGR
Göran Smith, VGR
Camilla Holtet, Västtrafik
Christina Pilemarker, Västtrafik
~~Jesper Runfors, Västtrafik~~
Eva Lindh, Västtrafik

Kristofer Svensson, Skaraborgs Kommunalförbund
Thomas Boström, Skaraborgs Kommunalförbund
Magnus Fredricson, Skaraborgs Kommunalförbund

Sarah Cato, Falköpings kommun
Ida Elf, Falköpings kommun
Erica Olsson, Grästorps kommun
Johannes Hukkanen, Götene och Skara kommuner
Annika Åhberg, HjoTiBorg
Tora Gustafsson, Lidköpings kommun
Thomas Johansson, Mariestads kommun
Marie Djupfeldt, Töreboda kommun
Sanna Fransson, Essunga

Mötets öppnande

Ordförande öppnade mötet och ett upprop genomfördes.

Aktuellt från Kollektivtrafiknämnden

Oscar Pihlblad föredrog kort uppföljningen av Trafikförsörjningsprogrammet 2017-2020.

(Se bifogade slides.) Måluppfyllelsen för flera av de övergripande målen har påverkats mycket starkt av den globala pandemin. Andelen hållbara resor minskar, till exempel. Tryggheten har också gått ned och utsläppen av koldioxid per personkilometer minskar eftersom fordonen går med mindre antal passagerare. Kollektivtrafikens marknadsandel har minskat, antalet resor minskade med 100 miljoner.

Marie Raask presenterade det nyligen antagna trafikförsörjningsprogrammet för 2021-2025. (Se bifogade slides.) Inriktningen i programmet är densamma, men vissa anpassningar har gjorts. Det övergripande målet är fortsatt att andelen hållbara resor skall öka. Målet är i princip att återta de positioner som gällde före pandemin.

Ulrika Bokeberg tog vid och fortsatte presentera Strategierna ligger fast, men takten skall anpassas efter ekonomi och resande. En översyn av programmet skall ske när läget stabiliserar sig efter pandemin.

Flera åtgärder planeras som ett resultat av utvärderingen av samverkansformer. Bland annat kommer arbetet med infrastruktur och kollektivtrafik att föras närmare varandra, och former för dialog att stärkas.

Yttrande: Kenth Larsson

Kenth ställde en fråga om hur gymnasieelevers behov av att kunna ta sig till skolan ställdes. Ulrika Bokeberg hänvisade till basutbudet, men man är inte garanterad att kunna ta sig till alla gymnasieskolor.

Information från Västtrafik

Läget, baserat på pandemin

Camilla Holtet presenterade Västtrafiks läge, i hög grad inriktat mot pandemins påverkan. (Se bifogade slides.) Resandet har minskat väldigt mycket. Minskningen är relativt lika per delregion. Tågresandet är det som minskat mest, det har tidvis varit halverat.

Självklart har också intäkterna påverkats rejält. Prognosen för 2021 är ett underskott som överstiger 650Mkr.

Fokusområden för 2021 är: Få tillbaka kunderna, ekonomisk hållbarhet samt samhällsutveckling.

Trafikplanen för 2022 skall antas i slutet av juni i Västtrafiks styrelse.

Yttrande: Katarina Jonsson

Katarina Jonsson uttryckte en oro för hur neddragningar slår, och hur det kommer att påverka kommunerna i Skaraborg samt uttryckte en förhoppning om att samskapa goda lösningar.

Camilla Holtet beskriver bland annat en tydlig ambition att neddragningar inte skall påverka systemet.

Yttrande: Kenth Larsson

Kenth Larsson påtalar att det riskerar att bli mycket stora och långt gående konsekvenser av neddragningar och exemplifierar med en borttagen buss mellan Grästorp och Vara som kan leda till minskat elevunderlag för gymnasieskolan i Vara och kanske till och med äventyra dess existens.

Elving Andersson hänvisar till en bister ekonomisk situation, och svårigheter med att få förstärkning från ägaren, samt betonar behovet av en fortsatt dialog.

Per Tenggren underströk att man inte kan lova något i nuvarande situation, och påminde om att representanter för Västtrafiks styrelse har medverkat i kommundialogerna. Målet är, som sagt, att återställa kollektivtrafiken till 2025.

Oscar Pihlblad påminde om att linjer med få resande i kollektivtrafiken kan ha avgörande betydelse för människor i glesa geografier, även om de har litet resande.

Eva Lindh påminde om de två tidshorisonterna som nu hanteras: dels trafikförsörjningsprogrammet, dels trafikplanen för 2022. Till detta kommer en upphandling av trafik i Skaraborg till 2024.

Ulrika Bokeberg påminde om att 45 nya tåg och ett antal spårvagnar redan är upphandlade, och att det kommer att medföra kostnadsökningar.

Yttrande: Katarina Jonsson

Katarina Jonsson påpekade att Västtrafik sällan vinner kommunernas upphandlingar av skoltrafik, och efterlyste ett samtal / ett system för bättre samverkan kring det i syfte att säkra en långsiktigt hållbar situation.

Den utveckling som sker nu, till exempel med neddragningar av närtrafiken och utmaningar med resor till gymnasieskolor, kommer att medföra ökade kostnader för kommunerna.

Seniorkort

Eva Lindh föredrar ett arbete med utredning av seniorkort. (Se bifogade slides.)

Kollektivtrafiknämnden har gett Västtrafik i uppdrag att utreda seniorkorten med ett brett anslag under 2021 och 2022.

Flera olika alternativ som rabatter, fria resor för seniorer med flera undersöks. Arbetet med implementering kan, beroende på vilken lösning som föreslås, att påbörjas under 2022.

Skaraborgs synpunkter på Västtrafiks förslag till besparingar i närtrafik till Trafikplan 2022

Thomas Boström föredrag. (Se bifogade slides.)

Bakgrunden är att Västtrafik föreslår besparingar i närtrafiken i trafikplan för 2022. Det som föreslås är att allt utöver basutbudet kommer att försvinna i de kommuner där det finns kvar sedan skatteväxlingen.

Närtrafiken ger en bra möjlighet att åka från glesare geografier till en tätort i samma kommun. Men det finns begränsningar, t ex att man bara kan resa inom vissa tidsintervall och att tidspassning inte är möjlig. Närtrafiken används inte heller för att människor skall kunna ta sig till ett starkt stråk. Ibland blir resan med närtrafik dessutom onödigt lång eftersom man inte får korsa en kommungräns, ett exempel är resande från Såtenäs / Tun som skulle kunna ske till Grästorps.

Skaraborgs kommunalförbund motsätter sig de föreslagna neddragningarna.

En annan väg att gå är den som nu rullas ut i Skåne med anslutningsresor till hållplatser, och som sker inom budgetram – det vill säga till samma kostnad. Resor kan bokas mellan kl 5-22. Det handlar alltså om att utveckla den anropsstyrda trafiken för att skapa bättre tillgänglighet.

DKR beslutade:

- Att ställa sig bakom presenterad skrivelse. (justering ifrån TU genom att respektive kommun fortsätter dialog med Västtrafik kring Närtrafik och tillköp.)
- Att kommunerna, tillsammans med Västra Götalandsregionen och Västtrafik, ska verka för en det påbörjas ett arbete med utvecklad anropsstyrd trafik. En utvecklad anropsstyrd trafik ska i framtiden:
 - Säkerställa inriktningen för kollektivtrafikens närvaro i glesare geografier.
 - Koppla samman med den linjelagda kollektivtrafiken för ett transporteffektivt resande.
 - Samspela med de kombinerade mobilitetstjänster som tas fram i glesare geografier

Detta föreslås ske inom den Mobilitetsprocess som redan lyfts i DKR Fyrbodalsregionen, DKR Boråsregionen samt lyfts i detta DKR.

Mobilitet i Västra Götaland

Magnus Fredricson föredrog TU.

Elving Andersson ställde frågor om huruvida transporter av gods. Just nu är fokus på persontransporter men det finns säkert potential i att integrera godstransporter.

Ulrika Bokeberg påtalade att beslut om fortsättningen av KomILand beslutas 10 juni.

DKR beslutar:

- att föra frågan till BHU och kollektivtrafiknämnden i syfte att få till stånd en mobilitetsprocess, där Västra Götalandsregionen och Västtrafik bemannar den enligt vad som anges ovan.
- att ge strategien för kollektivtrafik i uppdrag att tillsammans med flera andra representera Skaraborgs kommunalförbund i processen.
- att löpande återkoppling och förankring av positioner och initiativ skall ske i DKR.

Utblick: forskningsläget kring Corona och kollektivtrafik

Göran Smith har disputerat på kombinerad mobilitet, finansierad av Västra Götalandsregionen och knuten till K2. (Se bifogade slides.)

Inledningsvis redogjorde Göran för forskning kring hur pandemin har påverkat kollektivtrafiken.

Det är inte helt klarlagt huruvida smitta sprids genom att människor reser kollektivt. Samtidigt är det självklart så att risk för trängsel med mera gör att man skall vara restriktiv.

Pandemin har, vilket redan konstaterats i tidigare föredragningar, lett till minskat resande i kollektivtrafiken. Möjligheter att inte resa är ojämnt fördelade i samhället.

Pandemin har lärt oss att det går att påverka resmönster och beteenden.

Det finns nu möjligheter att fokusera mer på social hållbarhet eftersom pandemin har blottlagt sådana skillnader.

Man kan också ta chansen att utöka utbudet av nya typer av mobilitetstjänster i det uppkomna läget, eftersom brister i kollektivtrafikens nuvarande ”upplägg” har blivit synliga under pandemin.

Det finns också möjligheter att inspirera till gång och cykel, och att utveckla infrastruktur för det.

Länk till [Omstart för kollektivtrafiken](#) /K2-antologi där Göran är en medförfattare.

Mötets avslutande

Ordföranden avslutade mötet.

Nästa möte med DKR Skaraborg är 3 december 2021.

Katarina Jonsson

Thomas Boström

Ordförande

Sekreterare

Mobilitet – en fråga om regional utveckling och en väg till det goda livet

Kommunalförbunden ser ett tydligt behov av att Västra Götalandsregionen tillsammans med förbunden arbetar med frågor som rör hållbar mobilitet och tillgänglighet. Tjänstepersoner på Västra Götalandsregionen och Västtrafik har också bejakat detta behov.

Mobilitet, och den tillgänglighet som den skapar, är frågor som alls inte kan reduceras till endast kollektivtrafik, utan de berör alla områden av regional utveckling med mera: kompetensförsörjning, innovationsdriven utveckling, social hållbarhet, Klimat 2030, omställning med mera. I grunden handlar det om att erbjuda människor i Västra Götaland möjlighet till det goda livet.

Boråsregionens, Fyrbodals och Skaraborgs kommunalförbund har, som ett komplement till det föreslagna trafikförsörjningsprogrammet och baserat på identifierade brister i programmet initierat samtal kring detta. Ett första större möte med bred representation från förbunden, regionen och akademien genomfördes i oktober 2020. (Göteborgsregionens kommunalförbund var införstått och medverkade i mötet.) Syftet med det mötet var att identifiera processer, projekt och initiativ som vi kan driva tillsammans.

Det behövs en ”mobilitetsprocess” i syfte att identifiera roller, ansvar, utvecklingsmöjligheter med mera samt att driva utveckling. Representanter för regionen och kommunalförbunden har gemensamt skapat en inledande beskrivning av en sådan process. Processen kommer också att utgöra en arena där frågor som dyker upp kan lyftas.

Både kommunalförbunden och Västra Götalandsregionen behöver representeras brett i den arena som skapas eftersom frågorna är breda. Deltagande organisationer behöver också representeras på strategisk- eller ledningsnivå, och med inriktning på utveckling.

Behovet av processen kommer att lyftas i alla fyra (?) DKR i syfte att få till ett uppdrag från Kollektivtrafiknämnden och samtliga DKR att påbörja denna mobilitetsprocess.

Ambitionen är att Västra Götalandsregionen, Västtrafik och kommunalförbunden skall samskapa processdesignen, samt tillsammans driva processen framåt i syfte att bidra till att göra livet i Västra Götaland ännu godare, och att lämna bidrag till den omställning som VG2030 pekar ut.

Förslag till beslut:

- DKR beslutar att föra frågan till BHU och kollektivtrafiknämnden i syfte att få till stånd en mobilitetsprocess, där Västra Götalandsregionen och Västtrafik bemannar den enligt vad som anges ovan.
- DKR beslutar att ge strategien för kollektivtrafik i uppdrag att tillsammans med flera andra representera Skaraborgs kommunalförbund i processen.
- DKR beslutar att löpande återkoppling och förankring av positioner och initiativ skall ske i DKR.

/ Thomas Boström, Skaraborgs Kommunalförbund

TU: Skaraborgs synpunkter på Västtrafiks förslag till besparingar i Närtrafik till Trafikplan 2022

Bakgrund

Covid-19 har skapat ett minskat resande med kollektivtrafiken, och en kraftig intäktsminskning under 2020 och 2021 för Västtrafik. Västtrafik har aviserat neddragningar i kollektivtrafikutbudet i dialogmöten med kommunerna under hösten 2020, och den processen fortgår under 2021.

Västtrafik har delat in besparingsåtgärder i två kategorier:

1. Förslag på nödvändiga besparingsåtgärder för att anpassa verksamheten
2. Möjliga besparingsåtgärder om resandeutvecklingen eller andra faktorer kräver ytterligare anpassning

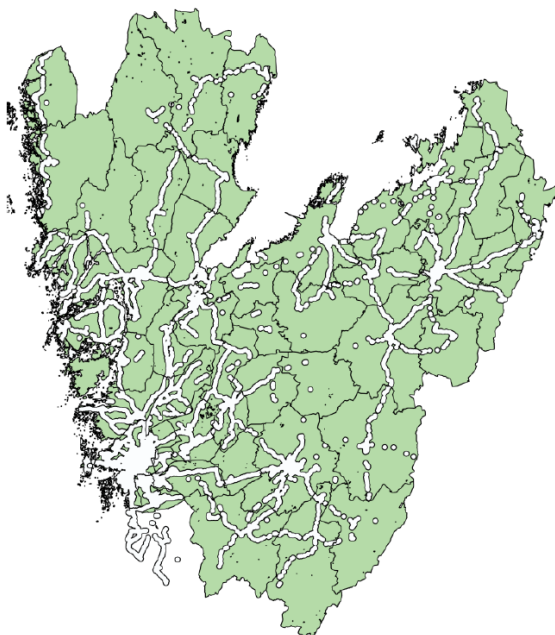
I förslaget till nödvändiga besparingar i Trafikplan 2022 föreslås att kostnader för Närtrafiken (utöver grundutbudet) förs över till kommunerna. Besked om tillköp ska lämnas i september 2021. I och med förslaget om besparingar i Närtrafiken så blir Landsbygdsutredningens grundutbud och den fastslagna miniminivån där generell. 13 av Skaraborgs 15 kommuner har idag ett utbud utöver grundutbudet (5 tidsfönster per vardag). 10 av Skaraborgs kommuner har också haft med sig denna skatteväxlingen, men föreslås nu ta över kostnaderna för den helg och nattrafik som utförs i Närtrafiken.

Helg och nattrafik – utbud

Kommuner med helg/nattrafik i Närtrafiken		Uppdaterad 2020-12-13															Natt- och helgutbud finns i de kommuner som historiskt haft det (före 2012) samt i de kommuner som gör tillköp av det (röda kryss)														
Kommun	Delregion	Tidsintervall vardagar					Nattrafik, natt mot lördag	Tidsintervall lördagar					Nattrafik, natt mot söndag	Tidsintervall söndagar																	
		09.30-10.30	12.30-13.30	15.00-16.00	18.00-19.00	21.00-22.00		00.00-01.00	09.30-10.30	12.30-13.30	15.00-16.00	18.00-19.00		21.00-22.00	00.00-01.00	09.30-10.30	12.30-13.30	15.00-16.00	18.00-19.00	21.00-22.00											
Alingsås	Göteborg	x	x	x	x	x		x	x	x																					
Bollebygd	Sjuhärad	x	x	x	x	x		x	x	x	x					x	x	x	x												
Borås	Sjuhärad	x	x	x	x	x		x	x	x	x					x	x	x	x												
Essunga	Skaraborg	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x																		
Falköping	Skaraborg	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x	x	x										
Götene	Skaraborg	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x			x	x	x	x	x	x											
Hjo	Skaraborg	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x			x	x	x	x	x	x											
Karlsborg	Skaraborg	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x			x	x	x	x	x	x											
Lerum	Göteborg	x	x	x	x	x		x	x																						
Lidköping	Skaraborg	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x			x	x	x	x	x												
Mariestad	Skaraborg	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x																			
Skara	Skaraborg	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x			x	x	x	x	x												
Skövde	Skaraborg	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x																			
Svenljunga	Sjuhärad	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x		x	x															
Tibro	Skaraborg	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x			x	x	x	x	x	x											
Tidaholm	Skaraborg	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x											
Trollhättan	Fyrbodals	x	x	x	x	x		x	x	x	x																				
Töreboda	Skaraborg	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x			x	x	x	x	x												
Vara	Skaraborg	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x	x												

Övriga kommuner har grundutbudet av Närtrafik

Kollektivtrafiknämnden antog 2014 "Landsbygdsutredning – kollektivtrafik i Västra Götaland". Syftet var att ta fram riktlinjer för vilken servicenivå som resenärerna kan förvänta sig med kollektivtrafiken på landsbygden. Efter Landsbygdsutredningen så erhöll 2016 även de kommuner som tidigare inte haft Närtrafik, Närtrafikens grundutbud. Grundutbudet beskrevs som ett "golv" för kommunerna och i Landsbygdsutredningen uttrycktes att "Eftersom det handlar om just en miniminivå, ska det vara möjligt att ha mer kollektivtrafik än så, där behoven finns". Flertalet kommuner i Skaraborg hade med sig ett större utbud än grundutbudet av Närtrafik ifrån skatteväxlingen 2011. Kostnaderna för det "större utbudet" föreslås nu överföras till kommunerna som tillköp. Besked om detta ska kommunerna lämna till Västtrafik i september 2021.

Figur 2-1 Vitt område har linjelagd trafik. Grönt område kan beställa närtrafik

Bild ifrån Landsbygdsutredningens utvärdering 2017 ovan visar de områden/geografier (gröna områden) som 2017 kunde beställa Närtrafik. De vita stråken är områden där det finns ett utbud av linjelagd trafik. De gröna områdena kan komma att bli fler med de neddragningarna som föreslås i linjetrafiken i Trafikplan 2022.

Dagens Närtrafik är närmast ett " eget kollektivtrafiksystem " inom kommunens gränser. Kort beskrivet ger det möjlighet att åka mellan **adress på landsbygd** (där kollektivtrafik saknas) och **hållplats i tätort**. Närtrafik är alltså bra för enskilda resor från landsbygden till apotek, bank och livsmedelsaffär i kommunens tätort. Dagens Närtrafik är dock inte en lösning på sista-milenbehoven på landsbygder, då den inte medger anslutningsresor ifrån kollektivtrafiknoder.

Skaraborgs synpunkter

Skaraborgs kommuner är emot besparingen som föreslås i Närtrafiken för Trafikplan 2022.

Den nu föreslagna besparingen i Närtrafiken, och de föreslagna tillköpen, har en dålig tajming. Ifrån Skaraborgs kommuner vill vi peka på följande:

- 1) Under Corona (mars-dec 2020) har resandet i Närtrafiken minskat med ca 38% (jämfört med samma period 2019). Eftersom det är anropsstyrt så finns det inga kostnader förknippade med de resor som inte utförs, vilket gör att besparingar redan gjorts på drygt 30% för 2020 – och det lägre resandet (och besparingarna) fortgår under 2021.
- 2) Pandemin gör det svårt att se hur framtida behov (och kostnader) för Närtrafiken ser ut post-Corona.

- 3) Under Pandemin har dock efterfrågan på resande till målpunkter utanför tätorterna ökat kraftigt. Vandring, friluftsliv och naturområden har fått se ett ökat antal besökare som kommit dit med bil. Dessa målpunkter saknar "bra" kollektivtrafikanslutning – men Närtrafiken kan ge en möjlighet även för de utan bil att nå dessa målpunkter.
- 4) De föreslagna besparingarna i linjetrafiken i Skaraborg innebär indragningar i helg- och sommartrafik, samt utglesning kvällstid – ofta i glesare geografier. Genomförs besparingarna i Trafikplan 2022, så kommer fler geografier i Skaraborg att behöva Närtrafik. För att möta de nya resmönstren och locka människor tillbaka till kollektivtrafiken är det viktigt att det finns ett utbud.

Skaraborgs kommuner vill se en utvecklad anropsstyrd trafik

I stället för de föreslagna besparingarna i Närtrafiken ser Skaraborgs kommuner behov av en utveckling av anropsstyrd trafik. Till exempel behöver den anropsstyrda trafiken i glesare geografier kopplas samman med övrig linjelagd trafik. Genom att öppna för anslutningsresor med buss eller tåg i linjetrafik skapas transporteffektiva lösningar som ger en ökad kollektivtrafik och en ökad attraktivitet. Skånetrafiken har lanserat [Plusresa](#) för just detta, och liknande idéer har under många år funnits i flera kommunalförbund i Västra Götaland.

Skaraborgs kommunalförbund, liksom andra kommunalförbund, vill föra en diskussion om en transporteffektiv närvaro av kollektivtrafikmöjligheter i geografier där det inte finns underlag för att köra en stor, blå buss. Vi vill också se hur kollektivtrafikens närvaro kan samspela med kombinerad mobilitet i glesare geografier. Detta har framförts i kommunernas dialogmöten, vid nätverksträffar, i remissvar m m. Det efterfrågas både strategisk inriktning, men också möjligheten att testa och göra avgränsade försök. Efter flera år utan att diskussioner påbörjats med regionala aktörer har **Mobilitetsprocessen** därför tagits fram av tre kommunalförbund.

DKR Skaraborgs förslås besluta:

Att ställa sig bakom denna skrivelse, och uppmana Västtrafik att inte genomföra de besparingar som föreslås i Närtrafiken för Trafikplan 2022.

Att kommunerna, tillsammans med Västra Götalandsregionen och Västtrafik, ska verka för en det påbörjas ett arbete med utvecklad anropsstyrd trafik. En utvecklad anropsstyrd trafik ska i framtiden:

- Säkerställa inriktningen för kollektivtrafikens närvaro i glesare geografier.
- Koppla samman med den linjelagda kollektivtrafiken för ett transporteffektivt resande.
- Samspela med de kombinerade mobilitetstjänster som tas fram i glesare geografier

Detta föreslås ske inom den **Mobilitetsprocess** som redan lyfts i DKR Fyrbodalen, DKR Boråsregionen samt lyfts vid DKR Skaraborg 4 juni 2021.

2021-05-27

TU av Thomas Boström